

Emlék márványból vagy homokkőből

Öt évszázad írásai
a művészettörténet
történetéből

Válogatta, fordította
és az előszót írta:
Marosi Ernő

Művészet és elmélet

Julinak

fordítást ellenőrizte: Havas Lujza,
 és Anna, Takács József, Tóth Sándor
 mutatót Hegyi Lóránd készítette

elő: Petrács István, valamint
 erencsés János (25, 34, 35, 36, 38, 39, 42, 82),
 to Alinári (139, 140)

borítón: Az Építészeti allegóriája (1752)

© Marosi Ernő 1976
 SBN 963 13 1035 3
 felelős kiadó a Corvina Kiadó igazgatója
 felelős szerkesztő: Körner Éva
 Műszaki vezető: Murányi István
 A sorozatot Faragó István tervezte
 Műszaki szerkesztő: Domokos Inre
 Készült 50 A/5 ív terjedelemben
 16.608 Kner Nyomda, Gyoma
 201340-h-7680

Tartalom

Előszó	9
Az előzmények: antikvitás és középkor	14
A reneszánsz: az újkori művészettörténeti gondolkodás kezdetei	19
A manierizmus és a barokk:	29
a művészettörténeti fogalomrendszer kialakulása	
A klasszicizmus és a romantika:	43
a művészettörténet mint filozófiai tudományág	
A XIX. század: a művészettörténet tudománnyá szerveződése	63
A századforduló: művészettudomány és művészettörténet	90
Irodalom az előszóhoz és az idézetek forrásai	107
Képek az előszóhoz	115
Megjegyzések a képekhez	117
Szemelvények	127
Filippo Villani: Könyv Firenze városának eredetéről és híres polgáraitól. Cimabue, Giotto, Maso, Stefano és Taddeo festők	129
Lorenzo Ghiberti: Commentarii. II. Commentario 17	131
Antonio Filarete: Traktátus az építészetről	132
VIII. könyv. Az oszlopokról és az ívekről. A fejedelmi palota	136
XIII. könyv. A hidakról	139
Johannes Butzbach: Könyvecske a festészet kiváló mestereiről	141
Jacob Wimpeling: A németek története napjainkig	142
Emlékirat X. Leó pápához a római antik műemlékekről	146
Antonio Billi könyve:	146
Leonardo da Vinci	148
Michelangelo Buonarroti	
Francisco de Hollanda: Négy beszélgetés a festészetről Rómában, 1538-ban. Második beszélgetés	
Benedetto Varchi: Beszélgetés arról, melyik művészet előbbre való, és melyik nemesebb; a festészet-e vagy a szobrászat.	
Harmadik és utolsó beszélgetés: miben hasonlók és miben különböznek a festők és a költők?	151
Lodovico Dolce: Párbeszéd a festészetről	155
Johannes Fischart: 29 római pápa hiteles és pontos művészi képmása, azaz arcképe 1378-tól kezdve a ma kormányzóig. Előszó	171
Giovanni Paolo Lomazzo milánói festő Traktátusa a festészet, szobrászat és építészeti művészetéről, hét könyvben	
Első könyv. I. fejezet	175
Carel van Mander: A jeles németalföldi és felmenet festők élete	183
Nicolas Poussin: Megfigyelések a festészetről	185

Giovanni Pietro Bellori értekezése:	188
A festő, a szobrász és az építész ideája	195
Annibale Carracci élete	197
André Félibien: Beszélgetések a legkiválóbb régi és modern festők életéről és műveiről. VI. beszélgetés	202
Joachim von Sandrart: Az építő-, szobrász- és festőművészet Német Akadémiája...	204
Bevezetés	205
A leghíresebb antik szobrokról	207
Israel von Mechel	207
Martin Schön	208
Matthäus Grünwald	212
Roger de Piles: A festők életének kézikönyve Az ízlésről és annak sokféleségéről	215
Jonathan Richardson: Tanulmány a festészeti kritikáról	238
Johann Joachim Winckelmann: Gondolatok a görög műalkotások itánzásáról a festészetben és a szobrászművészetben	244
Horace Walpole: Az újabb kertművészetéről	250
Joshua Reynolds: V. beszéd a Királyi Akadémia növendékelhez az 1772. december 10-i díjkiosztás alkalmából	256
Johann Wolfgang Goethe: A német építőművészetéről	259
William Gilpin: Megfigyelések főként a festői szépségről 1776-ban, Nagy-Britannia egyes tájain, főként a Skót-hegyvidéken	262
Luigi Lanzi: Itália festésztörténete a szépművészetek újjáéledésétől a XVIII. század végéig. Harmadik könyv: Római iskola	268
Wilhelm Heinrich Wackenroder: A mi tiszteletre méltó őstünknek, Albrecht Dürernek emlékezete	269
François René Chateaubriand: A kereszténység szelleme	269
Hôtel des Invalides	272
Versailles	281
Gótikus templomok	284
August Wilhelm Schlegel: Előadások a szépirodalomról és a művészetről A szépművészet s a természet viszonya, illúzió és valóság, stílus és módor	288
Friedrich Schlegel: Levelek egy utazásról a Németalföldön, Rajna-vidéken, Svájcban és Franciaország egy részén keresztül. Köln	290
Johann Dominik Fiorillo: A rajzolóművészetek története Németországban és az egyesített Németalföldön	293
Carl Friedrich von Rumohr: Olaszországi kutatások A művészet háztartása	
Simone di Martino és Lippo di Memmo	
Gustav Friedrich Waagen: Műalkotások és művészek Angliában és Párizsban	

Carl Schnaase: A képzőművészetek története. Általános bevezetés	296
Karl Bötticher: A hellének tektonikája. Tektonika, architektonika	301
Jacob Burckhardt: Nagy Constantinus kora Az antik élet és kultúra előregedése	303
Gottfried Semper: Az összehasonlító stílusban rendszerének tervezete	309
Eugène-Emmanuel Viollet-le-Duc: A XI–XVI. századi francia építészeti értelmező szótára. Szemelvények néhány címszóból	314
Giovanni Battista Cavalcaselle–Joseph Crowe: A festészet története Itáliában a II.-tól a XVI. századig	319
Masaccio: Szentháromság a firenzei Santa Maria Novella-templomban	322
Anton Springer: Az antikvitás középkori utóélete	326
Carl Justi: II. Fülöp, a műbarát. Fülöp és Tiziano	329
Louis Courajod: A reneszánsz kezdetei Franciaországban a XIV. és XV. században	331
Heinrich Wölfflin: Reneszánsz és barokk. A stílusváltozás okai	338
Giovanni Morelli: Művészetkritikai tanulmányok az olasz festészetéről	343
Bernhard Berenson: A reneszánsz firenzei festői	349
August Schmarow: Barokk és rokokó. Kritikai állásfoglalás az építészetben megnyilvánuló festőiségről. Rokokó	353
Aby Warburg: Flamand művészet és firenzei kora reneszánsz	357
Alois Riegl: Az ókeresztény bazilika keletkezéséhez	361
Franz Wickhoff: A művésztörténet felosztása fő periódusokra	366
Werner Weisbach: Az impresszionizmus, az antik és újkori festészet problémája. Vermeer van Delft	370
Julius von Schlosser: Filippo Villani fejezete a firenzei művészetéről	374
Émile Mâle: A senlisi kapuzat és hatása	376
Wilhelm Worringer: A gótika formaproblémái A gótikus formaakarás sorsa	381
Wilhelm Vöge: A természet tanulmányozásának útörői 1200 körül. I.	385
Erwin Panofsky: Dürer művészetelmélete, különös tekintettel az olaszok művészetelméletéhez való viszonyára. Az új metódus eredete	391
Max Dvořák: Grecóról és a manierizmusról	402
Wilhelm Hausenstein: A barokk szelleme	407
Jegyzetek a szövegismertetvényekhez	441
A szövegismertetvények időrendi mutatója	443
Képek a szövegismertetvényekhez	445
Névmutató	